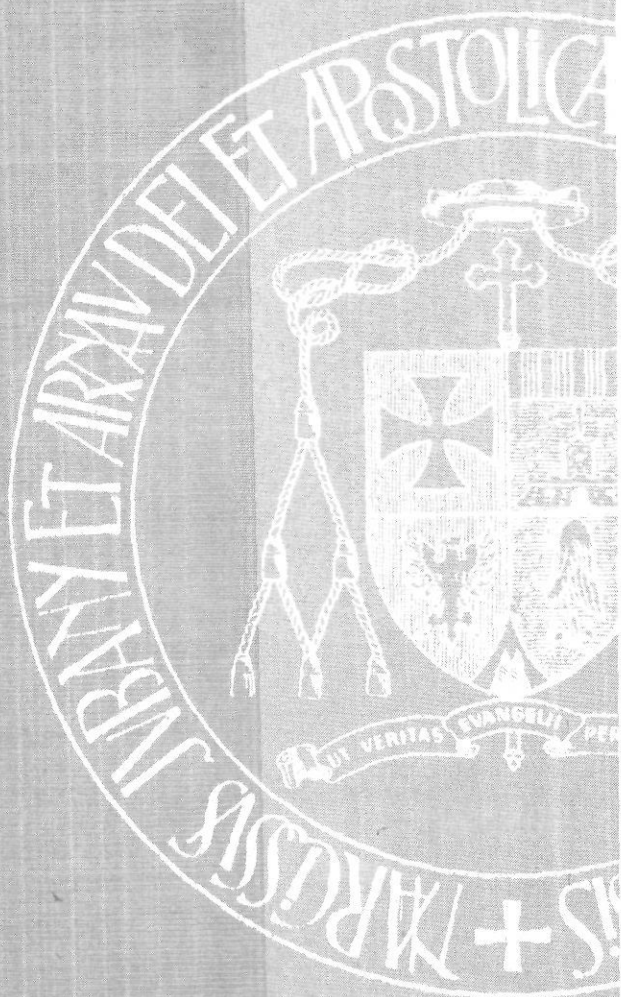

L'anècdota i la categoria

JORDI
DALMAU

ELS GIRONINS NO ACCEPTARÍEM LA PRECIPITACIÓ si a les cròniques només hi constés que el Dr. Narcís Jubany i Arnau, fill de Santa Coloma de Farners, va ser bisbe auxiliar de Barcelona i després va ser-hi arquebisbe i cardenal. Els gironins tenim uns mots a dir-hi: entre l'auxiliar i l'arquebisbe, ocupa la seu de Girona durant uns anys que són com senyals del camí a l'Església de Girona. Als gironins no ens agradaria que aquells anys fossin considerats com un parèntesi. Són una peça notable tant en la vida del bisbe Jubany com en la mateixa història de l'Església que és a Girona.

La distància d'un quart de segle permet més serenitat i més solera al treball dels historiadors. Ara es pot entrar a uns arxius més oberts i cercar-hi documents que aportin dades inèdites. Ara els qui l'havien tractat ben directament ens poden explicar trets i situacions que eren desconeguts i no hi havia mitjà perquè es coneguessin. O no era convenient, aleshores, que de tot hi havia a les seus episcopals dels anys seixanta. La pàtina del temps eleva molta anècdota a categoria. També n'envia alguna a l'oblit. Hauríem de trobar molts perfils a la personalitat del Dr. Jubany. Aquest dossier dedicat a ell pretén buscar alguns contorns dels anys que va ser bisbe de Girona.

Sempre hem estat país de Marca, a Girona. Passadís d'encontres. Som els primers de tocar Europa, geogràficament i alguna cosa més. Això significa que per aquí entra pensament, desig, aire, de tot. Ser bisbe de Girona, l'any 1964, suposa assumir una situació que es va creant cada vegada que s'obre —o ens obren— una esclatxa o un finestral. També entren tensions, és clar, que ara són peces que ajuden a entendre les biografies totals de la gent. Com la del Dr. Jubany. Però ell és d'aquesta terra i d'aquesta fusta, de la Selva, i ja ho sap que això és un país esbatanat. Aquí té ocasió de fer-hi una meditació afegida, càlida. A Girona un bon amic seu li fa el favor de deixar-li llegir —o de fer-li llegir— *Notícia de Catalunya*, de Jaume Vicens i Vives, que és aproximadament (publicat el 1954) una exacta credencial de la identitat catalana que es va redibuixant; quan el Dr. Jubany li torna el llibre li diu: «M'ha agradat molt allò del seny i la rauxa; ja ho faré servir, ja ho diré sovint.»

Un bisbe és un del poble, com diu una carta de Sant Pau, «pres entre els homes, constituït per al bé dels homes en allò que pertoca a Déu». I aquest bisbe gironí és un dels que es troben al Concili Vaticà II, aquella «alba naixent d'un dia lluminós que s'alça en l'Església», com diu Joan XXIII, el papa de la convocatòria. A les primeres sessions conciliars el Dr. Jubany, auxiliar de Barcelona, hi representa el vell bisbe Cartaflà. I a les darreres ja és bisbe de Girona. El Vaticà II ens el marca. I ell s'hi troba bé, deixant-se marcar. Sap acostar-se a la gent i, amb el nou aire del Concili, opta per allò planer,

*J. Jubany
Bofill*

com per exemple aquell «vindrà a prendre cafè, havent sopat», i al voltant d'unes tasses de reunió distesa, a una casa del carrer de Santa Clara, de Girona, escolta uns matrimonis sobre una experiència que ja es realitza amb èxit a Banyoles, els curssets prematrimonials per a promesos; el Dr. Jubany escolta, assumeix la iniciativa, l'eleva a nivell diocesà i és així com neix el Servei de Preparació al Matrimoni, tot dient als reunits: «Heu de fer que el matrimoni sigui la cara riallera de l'Església.» Ell n'era, de rialler.

Quan cal, però, es posa seriós enfront d'unes autoritats que compleixen ordres de considerar el bisbe Jubany com un bisbe perillós pel sistema polític dels anys finals del franquisme. I és aleshores quan el bisbe de Girona ensenya una presa de consciència, pròpia de la gent carismàtica, i actua a la recerca de l'honor d'una autoritat episcopal. El bisbe Jubany practica allò que dirà un text conciliar, *Gaudium et spes*, que l'Església té el deure d'escrutar en cada moment els signes dels temps. Un d'aquests moments és el marcatge del territori de cada autoritat, aquells anys que es podrien dir de pretransició a Espanya.

També pren la seriositat, ara de l'estudiós, quan ha de pensar l'organigrama de la diòcesi que cal estructurar amb les bases de l'esperit conciliar, per aterrar justament aquí.

És l'hora de la veritat: aplicar el Vaticà II, clausurada ja l'aula dels anys exaltants del Concili. L'atterratge del dia a dia no és pas un camí de roses. Hi ha reticències i desencisos. Tot això ho viu i ho pateix el bisbe. Tot forma part de la memòria històrica començant per la constatació que el dia Iluminós, anunciat en la inauguració del Concili Vaticà II, no acaba de brillar. Som els gironins qui ho hem d'explicar amb tota la fidelitat a la veritat. Tenim la paraula. És a les pàgines que segueixen.

No farem, evidentment, cap judici de punt final. Es tracta de recordar i aportar, vint-i-set anys després que el Dr. Jubany deixés la seu de Girona per anar d'arquebisbe a Barcelona. Ara s'ha complert un any de la mort del cardenal, fill de Santa Coloma de Farners, que va ser present a dos conclaves de l'Església catòlica.

L'ús de la paraula gironina que fa aquest dossier es podria inscriure en l'esperit d'aquella clàssica elegia de Carles Ribà: «Entre nosaltres humans els mots són només per a entendre'ns i no per a entendre'ls: són el començament, just un senyal del sentit. Semblen precedir-nos camí del misteri. Cal la secreta clau: un record que ve de nosaltres i que no ens ateny fins que ja hem arribat.» ■

